

МОЯТА КЛЕТВА

Разказът от Коста Финджиковъ

Една вечер чичо Стоянъ ни дойде на гости. Аз го забелязах отдалече, изтичах на улицата и го посрещнах. Той ме помилва по главата и ми даде подарък. Не бѣше забравилъ и сестрицѣ ми. И на тѣхъ даде по нѣщо, а на татко подаде нѣколко връзки тютюневи листа. Тѣ бѣха жълти като пшеничени зърна. Останаха ми очитѣ въ тѣхъ.

„Царски тютюнъ ще е това“, — рекохъ си „Ехъ, дано мога да си взема малко отъ тѣхъ, че да запуша. Едва ли ще има по-щастливо дете отъ мене!“

Презъ нощта, току-що сънувахъ, че пуша, мама ме събуди и ми поръча да изведа на паша чичовото магаре. Тя излѣзе, и азъ успѣхъ набързо да открадна нѣколко листа отъ скрития тютюнъ. Качихъ се на магарето и го подкарахъ лудо къмъ полето. Звънчето пѣше на гушата му, а азъ викахъ отъ радостъ, че ще пуша.

Щомъ излѣзохъ на полето, пу-

скахъ магарето да пасе, завихъ си цигара, запалихъ я и започнахъ да гълтамъ пушека, като се мѣчехъ да го изкарамъ презъ носа си. Но, вмѣсто да изпитамъ сладостъ, усѣтихъ, че така силно ми залютѣ, сякашъ нѣкой хвърли пиперъ въ гърлото, носа и гърдитѣ ми. Закашляхъ се силно, но не се отчаяхъ, а продължихъ да пуша. Смукахъ дълго време, кашляхъ и плюхъ, кашлицата ставаше по-силна. Залобѣхъ ме и главата. Нивитѣ и дърветата се завъртѣха предъ очитѣ ми. Усѣтихъ, че силитѣ ми отслабнаха и, за да не падна, хванахъ се за гривата на магарето, но се изпуснахъ и паднахъ на земята. Стана ми още по-лошо. Предъ очитѣ ми притъмнѣ. Главата ми като че ли искаше да се прѣсне. Въ устата ми лютѣше. На стомахъ ми ставаше тежко. Започнахъ да повръщамъ. Съжалявахъ вече горчиво за постѣпката си, но бѣше късно. Боледувахъ два дни и се закলেখъ, никога вече да не пуша.

ПРИКАЗКА ЗА ЛОЗАТА

Отъ Г. Владимировъ

Лозата нѣкога била вѣчно зелена. Растѣла срѣдъ планинскитѣ гори. Листата ѝ не падали изцѣло ни зиме, ни лѣте. На мѣстото на всѣки падналъ листъ веднага пораствалъ новъ — свежъ и нѣженъ. И тя ставала още по-хубава. Не било само това. Откъ-

нея. Хората намѣрили лозата. Гладнитѣ яли отъ плода ѝ и възстановили силитѣ си. Заблестѣли пакъ живо очичкитѣ на измѣченитѣ деца.

Видѣли хората, колко е полезна лозата, и започнали да я саятъ въ двороветѣ и около селата. Тя растѣла, хранила ги съ сладкия си плодъ, и тѣ били щастливи.

Но имало единъ много ленивъ човѣкъ. Мързѣло го всѣки день да отива за грозде, затуй въ единъ день си набралъ за цѣла седмица и го поставилъ въ сѣдъ. Като започнало да се привѣршва, той пакъ набралъ и го поставилъ въ сѣдъ, безъ да го почиства. Като излязъ гроздето, той изпилъ и събралата се на дъното течностъ. И станало чудо! Човѣкътъ се развеселилъ, дори му се поискало да си попѣе. Гроздовата течностъ толкова му се харесала, че той започналъ да мачка гроздето и да пие прекипѣлата течностъ. Похвалилъ се на другитѣ, и тѣ сторили сѣщото.

Така хората харесали виното и започнали безмилостно да обиратъ гроздето. Туряли го въ голѣми каци, мацкали го съ крака и го карали въ село. Напивали се, буйствували.

Мѣчно ставало на лозата, като гледала всичко това. Листата ѝ започнали да пожълтѣватъ и да капятъ, защото хората разваляли хубавитѣ плодове, които тя давала за храна на всички. На мѣстото на откъснатитѣ гроздове и паднали листа не порастнали вече нови.

Напразно децата търсѣли грозде. Не намѣрили нито зрънце, изморили се и заспали върху нападнатитѣ листа. Лозитѣ се надвесили и зашушнали надъ главичкитѣ имъ:

— Идете си, мили деца! Изморени сме и ние като васъ и ще си поспимъ. На васъ ще дадемъ грозде чакъ презъ

снешъ ли нѣкой гроздъ, веднага на мѣстото му пораствалъ новъ — посоченъ и по-сладъкъ.

Една година настанала страшна суша. Въ равнината всичко изсъхнало и изгорѣло. Плодоветѣ на дърветата изпадали, земята се напукала. Хора и животни умирали отъ гладъ. Далече нѣкъде се зеленѣла само гората. Всичко живо се отправило къмъ

ме за обѣдъ.

Единъ день мама каза, че телето не иска да яде. Ние изкочихме навѣнка. Подадохме му коматче хлѣбъ, то го подуши само и наведе глава. Примига съ очи. После легна и цѣлъ день лежа. Хлѣтнаха хлѣбоцитѣ му, като две кладенчета. Бѣлка стоеше при него, ближеше го, а то я гледаше съ горчива мѣжа, сякашъ искаше да ѝ се оплаче.

Мръсна е. Телето все си лежеше до кладенеца и дишаше тежко. Дѣдо върза майка му въ кошарата, а тя замуча страшно. Болното сегисъ-тогисъ се обаждаше. Подрогано гърло, лѣгаше на земята, изопваше крачка, а сърдцето му тупаше бързо — като воденичка.

— Много е болно! Дали ще остане живо, не се знае! — поклати глава дѣдо, взе си патеричката, откъсна вратничето и излѣзе нѣкъде навѣнка. Ние се прибрахме въ къщи. Следъ малко навѣнка чухме глъчъ. Не мина много и дѣдо клопна вратата.

— Ще оздравѣ ли, бе дѣдо? — посрещнахме го ние въ едно гърло. — Даде му докторътъ хапчета! — отвѣрна той. Може да оздравѣ!

Въ това време телето измуча отъ такъ жално, сякашъ плачеше съ горещи сълзи. Сърдцето ми се сви и изтрѣпна отъ болка. Погледнахъ

презъ прозореца, то лѣгаше, риташе съ крака, ставаше и пѣшкваше тежко. Звънчето звѣнѣше сладко.

Ние си легнахме. Братчето ми бързо заспа дълбоко. Азъ надигнахъ глава, въ жѣгъла свѣтѣше чашата на кандилото, месечината ѝ пълнѣше сякашъ съ топла жаръ. Скрѣстихъ ръце и зачетохъ молитва. Завихъ се пакъ. Кога съмъ заспалъ, не помня. Като отворихъ очи — вѣнъ бѣше свѣтло. Скорихъ веднага, клопнахъ вратата, и какво да видя. Болното стоеше изправено и гледаше весело. То бѣше оживѣло. До него стоеше майка му, а дѣдо я привѣрзваше съ бѣло парцалче.

— Какво е станало? — попитахъ азъ.

— Съпила вратата на кошарата и изкочила навѣнъ! Горката, разтѣжила се за болното си дете! Нали и тя носи майчино сърдце!

Дѣдо клекна до телето, отчупи му хлѣбъ и му го подаде. То го подуши и го близна съ грапавия си езикъ. Следъ нѣколко дни то оздравѣ и припна като лудо изъ двора. Нарекохме го Живка, защото остана живо и здраво. Живка и до днесъ е у дома. Миналата година и тя стана майка. Всѣка вечеръ баба пълни отъ нея по единъ котелъ млѣко.

Григоръ Угаровъ

ПѢСНИ ЗА БЪЛГАРИЯ

РОДИНА

Обичамъ те, родино, и ме трови поради тебе често една скръбъ, подъ гнетъ стоимененъ превивамъ грѣбъ и влача азъ, неволникъ, твоитѣ окопи.

Но що си ти! Земя ли въ нѣкои предѣли! Прѣстѣта на тоя долъ, на она хълма, еднакво мрътви въ зной, подъ дъждъ и грѣмъ, която днесъ единъ, другъ утре ще населитъ!

Къде си ти, къде, родино моя!

Не си ли ти на майчиното слово, що най-напредъ погали моя слухъ, не си ли откровителния духъ: на словото, — на битието вѣчно ново!

Но то . . . но то е въ мене, тукъ, където риде миналото — тъменъ екъ, и дето бѣдещето — зовъ далекъ — напѣва сънищата здрачни на сърдцето.

И ти си въ мене — ти, родино моя!

П. К. Яворовъ

ЗА БОГЪ ДА ПРОСТИ

Звънна селското клепало и разнесе тъжна вѣстъ — дѣдо Станчо сиромаша Богу духъ предалъ нощесть.

Хапналъ си и пийналъ снощи и доволенъ, веселъ билъ, — здравъ си легналъ, но коварно спиртътъ лютъ го умѣрвилъ.

Дѣдо Станъ, Деянъ и Ставри съ плачъ посрещнали вѣстѣта — съ дѣда Станча тѣ дѣлили и скръбъта и радостѣта.

И решили да копаятъ гробъ на вѣрния другаръ, — пийнали . . . и Богъ да прости рекли по обичай старъ.

И почнали . . . но следъ малко дѣдо Ставри далъ имъ знакъ — покрай гроба на почивка седнали . . . и пили пакъ.

Пили и копали гроба пили — Господъ да прости, докато главата почналъ спиртътъ бързо да върти.

Подкосили се краката и увиснали рѣже, и пияни, полумъртви паднали край граба тѣ.

Скоро близкитѣ отъ село ги намѣрили . . . уви! Бай Деянъ и Ставри мъртви, Станъ съ изцѣклени очи.

Георги Костакевъ

другата есенъ.

Минала зимата, дошла пролѣтъ. Лозитѣ пакъ се раззеленили и разхубавили. Лѣтото налѣло гроздоветѣ, а презъ есенъта тѣ станали сладки като захаръ. Децата яли и се радвали. Но хората, които били вкусили вече вино, пакъ обрали гроздето и голѣма частъ отъ него смачкали за вино.

И така всѣка есенъ. Тѣжи лозата, жълтѣятъ листата ѝ, защото хората развалятъ нейния плодъ, хубавия ѝ плодъ, който тя дава за храна на стари и на млади.

КАКЪ МРАВКИТѢ УБИЛИ ЕДИНЪ ЧОВѣКЪ

(Истинска случка)

Единъ американски професоръ отишълъ въ дива мѣстностъ да изучава живота на единъ особенъ видъ мравки. Следъ дълго скитане изъ една гора, той открилъ голѣмъ мравешки домъ. Спрѣлъ се предъ него и хвърлил горещъ вжгленъ, за да подпали жилището имъ. Мравкитѣ разбрали опасността още въ първата минута и страшно се изплашили, но уплахата имъ не траяла дълго. Въ втората минута тѣ започнали да се съвзематъ и събиратъ за дружна борба. Безъ да се колебаютъ повече, тѣ заобиколили огъня съ бързи движения и започнали да го прѣскаятъ съ киселина, която излъчвали отъ устнитѣ си жлези. Съ киселината тѣ успѣли да угасятъ огъня. Професорътъ и прислужникътъ му наблюдавали героичната борба на насѣкомитѣ и се възхищавали отъ смѣлостѣта имъ. Професорътъ продължилъ да хвърля все по-голѣми вжглени. Мравкитѣ продължавали да ги гасятъ съ още по-голѣма упоритостъ. Нѣкои даже преграждали пътя на огъня съ тѣлцата си и тамъ намирали своята смъртъ, но всѣкога огънятъ бивалъ изгасяванъ.

Доволенъ отъ виденото, професо-

25 години отъ смъртъта на единъ голѣмъ поетъ

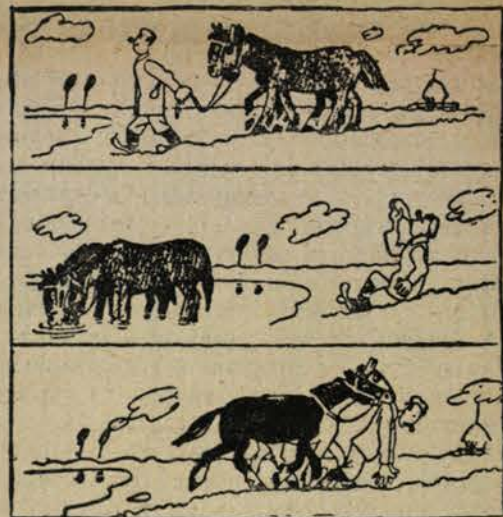
П. К. Яворовъ

Презъ октомврий т. г. се навършватъ 25 години отъ смъртъта на голѣмия нашъ поетъ П. К. Яворовъ.

Той е роденъ презъ 1877 год., въ гр. Чирпна. Завършилъ е V класъ въ Чирпанската гимназия, а следъ това станалъ телеграфопощенски чиновникъ и написалъ първото си стихотворение „Калиопа“. Следъ това се премѣстилъ да живѣе въ гр. София, където написалъ много хубави стихотворения, които събралъ въ една книга, озаглавена „Подиръ сѣнкитѣ на облацитѣ“. Написалъ е и драмѣ: „Въ политѣ на Витоша“ и „Когато грѣмъ удари, какъ ехото заглъхва“.

Ходилъ е много изъ поробена Македония и организирали чети, които сѣ били за нейното освобождение. Написалъ е биография на македонския родолюбецъ Гоце Дѣлчевъ, съ когото е билъ четникъ. Починалъ е въ гр. София презъ 1914 година. На гроба му има хубавъ паметникъ.

ИСТОРИЯ БЕЗЪ ДУМИ

Напишете съчинение по тая картинка. Най-доброто ще се напечата въ „Въздържателче“.

рѣтъ се оттеглилъ въ построена палатка, нахранилъ се и легналъ да спи.

Прислужникътъ му сѣщо се нахранилъ. Но щомъ господарътъ му заспалъ, той опиталъ спиртнитѣ напитки, които носѣли съ себе си, па си рекълъ: „Я докато спи професорътъ, азъ да правя опити. Отишълъ при мравешкия домъ и започналъ да хвърля огънь въ него.“

По едно време отчаяни викове събвудили професора. Скорилъ той и разбралъ, че прислужникътъ му вика за помощъ. Тръгналъ по посока на гласа и що да види: потѣналъ до гуша въ една дупка, прислужникътъ му отчаяно се бранѣлъ отъ мравкитѣ. Тѣ го нападнали и жестоко късали месото му. Професорътъ започналъ да хвърля пѣсѣкъ, огънь и вода, съ целъ да разпрѣсне жестокитѣ насѣкоми, обаче тѣ не се изплашили, а нападнали съ още по-голѣмо ожесточение нещастника, който скоро починалъ въ ужасни мъки. Професорътъ не можалъ да си обясни, кое е накарало нещастния слуга да отиде при мравкитѣ, но когато се върналъ при палатката и видѣлъ празнитѣ стѣкла, обяснилъ си всичко. В. Сим.